

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Homiliarium Pauli Diaconi - Cod. Aug. perg. 29

Paulus <Diaconus>

[S.l.], [3. Drittel des 9. Jh.]

Bl. 76-83

[urn:nbn:de:bsz:31-20440](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-20440)

semper ad dō patre glori
am meminissent. Verū
populi quasi carnales adhuc
antiae fragilis audita dī
timentes ceciderunt in fa
Dñs autem quasi puer
omnia magister uerbo simul
et tactu consolatur et erigit.
descendentibus inquit illis de
te praecepit ih̄s dicens. Ne
si dixeritis uisionem donec fi
hominis a mortuis resurgat.
nem offensae suae maiestatis
tempus taceri praecepit. Nesi
am uulgaretur in populos aut
sensationem passionis illius. Ide
muli principibus repugnando im
trent. Et sic humanae salutis
etatis qui per sanguinem eius erat
uites retardaretur. Aut certe
qui eandem uisionem adhaerentes
didissent. uiso crucis obprobrio
dializarentur. Oportum
uitem completa passione resur
tione. Et ascensione eius in cae
repletis spū scō apostolis prae
ata est. Quatenus omnes qui sa
mentis eius initiari uoluissent.
n solum effectum resurrectionis
dere. sed etiam modum eius dem
rectionis. ab his qui uidebant
sent ediscere. Nec non et

partiter credendam. amandamque
praedicarent. Exposita lectione
dominicae transfigurationis. ad nos
tram fratres carissimi conscientiam
reuertamur. Et sic dñi gloriam uide
re delectat. transitis carnalibus de
sideris. subeamus in montem uirtu
tum. Si ad uestimenta dñi can
didissima pertinere uolumus.
mundemus nos ab omni inquinamen
to carnis et sp̄s. perficientes scifi
cationem in timore dī. Si uocem
dī patris audire. si consubstantialis.
eius filii maiestatem desideramus.
intueri. studeamus solliciti. peruer
sa et in utilia mortalium uerba de
clinare. Studeamus ad super
uacuis saeculi fallentis. oculos auer
tere. spectaculis. quatenus resurrec
tionis nostrae gloria coruscante. Et
ipsi quidem quia modo nequi. mus
magnalia nostri conditoris uidere.
simul et dicere mereamur.
Prestante ipso qui uiuit et regnat
cum patre in unitate sp̄s sc̄i. d̄s p̄p̄r
omnia saecula saeculorum. amen.

**LXXXVIII. DŌM II. IN QUADRAGES
SIRMO BEATI IOHANNIS**

IP̄I DE IOSEPH.

MITUR A IACOB PATRE SCISSIMO
IOSEPH SC̄I. ET FRATRES QUI SALU
TEM PATRIS AD ILLOS. ET IPSORŪ

pudicitia et castitate uestitus. Fugit relictis uestibus innocentia qua uicerat rector. Et cui impudica mulier indumenta detraxerat. Eius scitatis ipsa tegebat. Habe tu detestanda mulier uestimenta quae tenes. habe exutias quas in argumentum defensionis false tulisti. Habe apud te testimonium pudici uictoris. Confinge falsa calumnias peccata marito persuade. Conscientiam tuam non fallis. qua superatam te ab innocente cognoscis. Laetabatur interea Ioseph pudicitiae perfecisse bellum. per egisse castitatis proelium. pugnam innocentiae superasse. In qua pugna lasciuia uincitur. calcatur peccata. Omnis in pudicitia deturcatur. Triumphat castitas. Integritas gaudet. uictrix innocentia conlaetatur. Sed postquam maritus aduenit detestanda mulier quam libido nuper in perniciem innocentis accenderat. In eius mox accusationem exsurgit. Gestabat namque in facie deterrima mulier. dubios et ancipites uultus. Et alterna coloris intentio. rubor pallori commixtus. diuersos mentis aestus. uerbis tremantibus praeferebat. Ut uideres et conscientiam uicti facinoris aperiri. Et innocenti accusationem rabido furore aptari. Eninquit quem nobis seruum intuleras. Encui

uniuersam domum Et omnia tua gubernanda credideras. hic mei pudoris latro. hic pudicitiae hostis. hic castitatis exitus praedo. quem uix luctando expulsi. uociferando carui. pugnando deuici. Putauit me quoque sibi negandam non esse. cui totum quicquid possides tradidisti. Tunc maritus furias in se incestae transfert mulieris. Tunc inflammatur insania. Tunc saeuitia excitatur. Uix ab iniuria abstinet manus. uix sese regit. uix cohibet. meditatatur conuenientia sceleri tanto supplicia. Optinet apud eum falsitas. ueritas praemittitur. Incustodiam innocens. quia reus esse noluit religatur. Cur in innocentem grassaris in portuna temptatio. Cur appetis iustum. Cur semper sequeris. Ioseph enim innocentia reus est. non culpa. Castitate non adulterio offendit. Custodiam pudoris non uiolati hostis est. Uim passus est ipse. non fecit. Iniuriam accepit. non introgavit. Peccauit quia peccare noluit. non quia peccauit. Quin immo poenam meruit. quia peccare pertumuit. Est licet in carcerem iustus. Coniciatur in uindicta. Incustodiam religetur. Iniuria iniuriosi est. non innocentis. Poena laedentis est. non lesi.

Supplium simerui patior: si non me
 rui ille patitur qui interrogauit.
 Reum peccatum non poena castigat.
 Spectat suum supplicium. qui
 quod patitur non meretur. Sine
 poena torquetur. qui interim
 quod meretur non patitur. Adeo
 tormentum quid interrogas pateris.
 Quod tribuis sentis. quod inferis
 ipse torqueris. Nec ulla tibi sola
 cia poterunt subuenire. nisi iustum
 a poena uolueris reuocare. In te
 rea ioseph in carcerem traditur.
 In custodia religatur. exultat et
 gaudet. Exultat inquam uic
 tor et liber. exultat domesticam
 calcasse calumniam. Exultat pu
 dicitiae obtinuisse uictoriam.
 Licet in carcere morari in lesu
 quem lasciuia mulier fecerat reum.
 Licet hic sine periculo deuersari.
 quod apud suos non licuit domi.
 Fit ioseph in custodia tutus. in carce
 ris loco securus. Domi cum ca
 lumnia non numquam aptatur. In
 custodia innocenti securitas inueni
 tur. In carcere enim nullus
 appetitur. nullus alieno crimine
 oneratur. Innocens istuc tempus
 expectat reus iudicium. Nec alie
 na quemquam opprimunt crimina.
 Quia nec bona malis. nec mala bo
 nis deputantur aliena. Introit
 custodiam ioseph sanctissimus. uisitor

magis quam reus. prouisor non so
 cius. medicus non egrotus. Adeo
 fit cunctorum praepositus. fit pro
 uident omnibus solus. fit in reorum
 solacium procuratus. Gaude in
 nocentia et exulta. gaude inquam
 quia ubique inlesa es. ubique secu
 ra. Si temptaris proficis. Si
 humiliaris erigeris. Si pugnas uincis.
 Si occideris coronaris. Tu in seruitu
 te libera es. In periculo tuta. In cus
 todia laeta. Tibi omnis reatus ad
 dicitur. tibi uersa malitia sub
 iugatur. Te potentes honorant.
 suscipiunt principes. magnati exqui
 runt. Etiam illi te nonnumquam
 desiderant. qui impugnant. Tibi
 boni parent. mali inuident. Zelant
 aemuli. Inimici succumbunt. nec
 unquam poteris uictrix non esse.
 Etiam sibi inter homines iudex ius
 tus defuerit.

**LXXXVI. ITĒ EIUSDĒ IOHANNIS EPĪ
 DE CONFESSIO NE PECCATI.**

Confitemini dño qm̄ bonus est.
 Sp̄s sc̄s. medellam purgan
 di facinoris. Et curam ad
 missi delicti optulit. dum qualiter
 iram dī placaremus ostendit.
 Non uult peccatoribus inferre un
 dictam. qui dare quaerit confiten
 tibus ueniam. Non enim uult iras
 ci qui praesunt. Sanitati con salta.
 qui medicinam uulneribus suggerit.

multitudo maxima sequebatur
 quae doctrinae sanationis. et
 resurrectionis. Deo caelestis munera
 summi perciperet. Quia pri
 usquam dñs in carne appareret.
 sola illi gens iudea sequebatur
 credendo. Postquam uero
 per incarnationis suae dispensatio
 nem fluctus uitae corruptibilis
 adit calcavit transit: maxima
 mox eum multitudo credentium
 secuta est nationum spiritaliter
 infirmi sanari. ac satiari desiderans.
 Et cum psalmista de praecans.
 Dñe ad te confugi doceme face
 re uel uicem tuam. miserere
 tibi dñe quoniam infirmus sum. sa
 na me dñe quoniam conturbata sum
 ossa mea. Et iterum de per ci
 piendis ab eo uitae perpetuae
 admonuit confisa. Dñs inquit
 pasce me. Et nihil mihi de erit
 in loco pascuae. ibi me collocauit.
 Quod autem subiens in montem ih̄s
 ibi se debat. cum discipulis suis. sed
 ueniente ad eum multitudine des
 cendit. atque hanc inferioribus
 reficit. Quam in inferioribus paulo
 ante curauerat. nequaquam frus
 tra factum credamus. sed ad signi
 ficandum in r̄face. quia doctrina
 et charisma sua dñs. iuxta per
 cipientium capacitatem distribuit.
 Infirmitas quidem adhuc mentibus

ac paruulis spū. simpliciora credens
 sacramenta. Celsioribus autē
 quibusque et perfectioribus sen
 su. secretiora suae maiestatis archa
 na referans. artiora deuotae con
 uersationis itinera suggerens. Et al
 tiora praemiorum caelestium dona
 promittens. Denique cuiusdam
 certanti quid faciens uitam aeter
 nam possideret. Quasi inferius
 adhuc posito communia suae dona
 largitas impendit. dicens.
 Non occides. non moechaberis. non
 fur tuum facies. non falsum testimoni
 um dices. honora patrem tuum et
 matrem. Cui post modum mare
 ra quaerenti. Et uelut admonem
 uir tutum accedere cupienti.
 Suis inquit perfectus esse. uade
 uende quae habes. et da pauperibus.
 Et habebis thesaurum in caelo. et ue
 ni sequere me. Cuius discrecio
 nem moderaminis. Non per se solum
 dñs in carne docens exhibuit. Uerū
 nunc quoque per uerbi sui ministros
 exhibere non cessat. Unde de eis
 dem sub unius boni serui persona
 testatur. quia dare debeant con
 seruis in tempore critici mensuram.
 Id est pro captu audientium. oport
 une et mensuratae uerbi clapes
 suggerere. Quod uero propin
 quante pascha. dñs turbas docet.
 sanat. et reficit. Possunt ita

monita comitens
 & apertiora

17.
 II.
 1.

mirifice interpretari. Quia pascha transitus dicitur. Et quoscumque dñs interna munera suorum suavitare recuperat ad salubrem profecto transitum præparat. Ut carnis uellicet concupiscentias mentis sublimitate transcendant. Insi ma mundi desideria pariter et aduersa caelesti spe et amore conculcent.

prospera

Et sine dum anima uel carne ad superna ualent pertingere. Quia hoc nimirum in futuro promittitur. Quicquid tamen carnales quasi altum amplecti conspiciunt. comparatione aeternorum quasi nihili despiciant. Iuxta exemplum illius qui uidens impium super exaltatum et eleuatum super cedros libani. Transit temporalia contemplan- do. Et quasi non esse uidebat. quem cito tollendum præuidebat.

Quod subleuasse oculos ih̄s. Et uentem ad se multitudinem uidisse perhibetur. diuinæ pietatis indicium est. Quia uidelicet cunctis ad se uenire quaerentibus gratia misericordiae caelestis occurrere consuevit. Et ne quaerendo errare possint. lucem sui sp̄s aperire currentibus solitus est. Nam quod oculi ih̄s dona sp̄s eius mirifice designent. testatur in apocalypsi iohannes. qui figurate loquens de illo.

Et uidit inquit agnum stantem. et quam occisum. habentem cornu septem. Et oculos septem. Quibus sp̄s dimissi in omnem terram. Quod tempus philippum dñs. unde inquit ememus panes ut machus emi.

Prout utique dispensatione facta. non ut ipse quae non nouerat discat. sed ut philippus tarditatem suae fidei. quam magistro sciente ipse ueteribus temptatus agnoscat. Et miraculo facto castiget. Ne quatenus dubitare debuerat. presens creator. qui educti panes non deiecit. et uino laetificat. cor hominum. pauperum denariorum panes sufficeretur. barbarum. uilibus non pro uis. et unusquisque sufficiens. accipere. etiam saturatus abiret. Quinque autem panes quibus multitudinem populi saturauit. Quinque autem hominibus mori. Quibus spiritali intellectu patefactis. Et abundantiore uisum sensu multiplicatis. audierunt. fidelium cotidie corda reficere.

Qui bene ordeacii fuisse referuntur. propter nimirum austeriora legis edicta. Et in a gumentis litterae grossiora. quae interioris spiritualis sensus quasi medullam celabant. Duo autem panes quos addit. psalmistarum non inconuenienter et prophetarum scripta significant.

83 r

in die lumbis et
 dicitur asperio in
 iacna utique facit
 flet in corde ut tra
 in on scariochis
 i dicitur cipator in
 edo exiit et addidit
 iacna. Exponit uos
 iocuratur de ma q
 adsumptat hunc
 mme norat accer
 e potestac. Utcep
 nomine qe de uer
 illius praecpta ar
 anto magni sumus
 omnibus. Homo
 erus qui hominum
 a clauare. per homi
 que ab hominibus po
 Diferat uerit
 it patet in ma. is
 it. et addidit redit
 dicitur diabolus in
 de iadae ut trade

ferebat quia omnia ded
 iacna. Exponit uos
 tradendos. Et mor teri quan
 erat exiit et addidit omnibus
 quae uelle. fuit in malum q
 in ma. iacna. ut uerit
 in ma. iacna. ut uerit
 in ma. iacna. ut uerit
 in ma. iacna. ut uerit

219
83v

83^v PLZ
 Aug. M.
 In. 1720. 1721.
 carnis et animae
 sine qua ad conse
 rationem non potest in
 quis haec audien
 dum feruore cor
 Dne non tantum
 manus et caput
 Quia iam te docent
 lauando pedes me
 mundare significa
 des sed et manus et
 dum offero qui
 sed etiam actu uisu
 gustu olfactu et
 committere quae
 meo non ambigo
 amatori quid resp
 quomodo hunc acti
 onis face lauacionis
 ceo audiamus. Q
 qui non indiget ni
 sed est mundus carnis
 denuntiat quod la
 illa remissionem e
 rum designare. Nec uentem
 que seruel in ipso
 sed illam peccat quae
 lum reatit si uenit
 ponuntur condia
 mandantur. Pedes
 bus in terra
 deo que eos
 sicut et hunc
 are neque
 1721
 1722
 1723
 1724
 1725
 1726
 1727
 1728
 1729
 1730
 1731
 1732
 1733
 1734
 1735
 1736
 1737
 1738
 1739
 1740
 1741
 1742
 1743
 1744
 1745
 1746
 1747
 1748
 1749
 1750
 1751
 1752
 1753
 1754
 1755
 1756
 1757
 1758
 1759
 1760
 1761
 1762
 1763
 1764
 1765
 1766
 1767
 1768
 1769
 1770
 1771
 1772
 1773
 1774
 1775
 1776
 1777
 1778
 1779
 1780
 1781
 1782
 1783
 1784
 1785
 1786
 1787
 1788
 1789
 1790
 1791
 1792
 1793
 1794
 1795
 1796
 1797
 1798
 1799
 1800

Einband ausgebessert 1937
 s. Ankerungsliste 1936 ff.
 S. 10

 Einband renoviert 1965
 v. R.K.